

(*Ευνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου*)

2. Ὁ Ἐπίσκοπος Ζαχαρίας.—Ἡ χειροτονία ἀγραμμάτου ἱερέως.—Ἡ κωμικοτραγικὴ λειτουργία.

Ὡς ἄνω εἶπομεν, καὶ αὐτὴ ἡ οἰκογενειακὴ τάξις καὶ ἡ θρησκευτικὴ ὑφίσταντο τὴν ἐπήρειαν τοῦ Τυράννου. Συνήπτοντο γάμοι ἀκούσιτοι τῇ ἐπεμβάσει αὐτοῦ. Ὅσακις νέος τις, ἢ νέα, ἤθελον νὰ συνάψουν γάμον μετὰ τινος δυστροποῦντος ἢ δυστροπούσης, ἢ καὶ ἀποστεργόντων τὴν σύναψιν τούτου, ἤρκει νὰ ζητηθῆ ἢ συνδρομὴ τοῦ Ἀγα, ἢ ὁποῖα δὲν παρείχετο πάντοτε ἀνιδιοτελῶς καὶ ὁ γάμος ἦτο γεγονός τετελεσμένον.

Καὶ ἡ χειροτονία ἱερέων τῶν διαφόρων χωρίων πολλάκις ἐγένετο τῇ σκανδαλώδει ἐπεμβάσει τούτου. Ἡ παράδοσις διέσωσε τὸ ἐξῆς ἱστορικὸν γεγονός, δυστυχῶς λίαν κωμικοτραγικόν. Ὁ τύρανος εἶχεν ἕνα ὑπηρέτην καὶ μίαν ὑπηρέτριαν χριστιανήν, ἢ μᾶλλον σκλάβους. Μετὰ τῆς ὑπηρετρίας λέγεται ὅτι εἶχεν ἀνοσίους σχέσεις. Ὑπεχρέωσεν ὅμως τὸν ὑπηρέτην νὰ συζευχθῆ αὐτήν, μολοντί οὗτος ἦτο ἐν γνώσει τῶν μετ' αὐτῆς ἀνοσιῶν σχέσεων τοῦ Ἀγα. Μετὰ τινὰ καιρὸν ἡ σύζυγος τοῦ ὑπηρέτου ὑπὸ μεγαλομανίας κατασχεθεῖσα ἠξίωσε παρὰ τοῦ αὐθέντου τῆς νὰ κάμῃ τὸν σύζυγόν τῆς παπᾶν. Ὁ Ἀγᾶς θέλων νὰ φανῆ εὐχάριστος εἰς τὴν εὐνοουμένην του, προσεκάλεσε τὸν Ἐπίσκοπον Σητείας Ζαχαρίαν καλούμενον (οὗτος ἐσφάγη ἐν Ἡρακλείῳ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 μετὰ τῶν λοιπῶν τῆς Κρήτης ἀρχιερέων) καὶ ἀπήτησε παρ' αὐτοῦ νὰ χειροτονήσῃ τὸν προστατευόμενον του παπᾶν. Ὁ δυστυχὴς Ἐπίσκοπος εὐρέθη πρὸ δυσκολωτάτης θέσεως, διότι ὁ ὑποψήφιος ἦτο ἐντελῶς ἀγράμματος. Ἡ δικαιολογία τοῦ ἐπισκόπου ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ γίνῃ ἱερεὺς ἀγράμματος, δὲν ἔκαμπε τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Ἀγα, λέγοντος πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον: «μωρὸ Δε-

σπότη, πρέπει νὰ κάμῃς τούτον παπᾶ ὅπως, ὅπως !!».

Ὁ Ἐπίσκοπος, μὴ δυνάμενος νὰ ὑπεκφύγῃ ἄνευ κινδύνου, παρέλαβε παρ' ἑαυτοῦ τὸν ὑποψήφιον παπᾶν καὶ προσεπάθησεν ἐπὶ μίαν ἑξαμηνίαν νὰ διδάξῃ εἰς αὐτὸν γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν. Ὁ χρόνος ὅμως οὗτος δὲν ἦτο ἐπαρκὴς, ἵνα καταρτισθῆ ἄνθρωπος ἀποβλακωμένος ἐκ τῆς πολυχρονίου στυγνῆς δουλείας εἰς κατάλληλον ἱερέα. Ἐν τούτοις ἡ ὑποψηφία παπαδιά, ἐπείγομένη νὰ ἴδῃ τὸ χειροφίλημα, ὅπερ θὰ τῇ προσεπόριζε τὸ ἀξίωμα τοῦ συζύγου τῆς, ἐπίεζε τὸν Ἐπίσκοπον διὰ τοῦ Ἀγα νὰ χειροτονήσῃ τὸν ἐγγράμματον πλέον ἄνδρα τῆς.

Ὁ Ἐπίσκοπος δὲν ἠδύνατο πλέον ν' ἀρνήται ἔναντι τῆς κατ' αὐτοῦ ἀσκουμένης πιέσεως ὑπὸ τοῦ γενιτσάρου καὶ προέβη εἰς τὴν χειροτονίαν τοῦ ἐν λόγῳ ἀνθρώπου. Καὶ οὕτω συνέβη εἰς τὴν πρώτην λειτουργίαν, εἰς ἣν ἔλαβε μέρος ὁ χειροτονηθεὶς ἱερεὺς, τὸ κωμικώτερον γεγονός, καθ' ὃ τὸ ἀτυχὲς ἐκκλησίασμα ἀντὶ νὰ κλαύσῃ ἐξέσπασεν εἰς γέλωτας !!

Ὅταν τελῆται ἡ ἐξοδος τῶν πρώτων λεγομένων Ἀγίων, οἱ δὲ ἱερεῖς προσέρχονται ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκόπου καὶ προσφέρουν αὐτῷ, ἵσταμένῳ ἐν μέσῳ τῆς μεγάλης θύρας τοῦ ἱεροῦ, τὸ δισκοπότηρον ἢ ἄλλο τι τῶν ἱερῶν σκευῶν τῆς ἱεροτελεστίας, μνημονεύουν δὲ τὸ ὄνομα τοῦ Ἐπισκόπου λέγοντες «τοῦ Ἐπισκόπου ἡμῶν... μνησθεῖη Κύριος κλπ.», ὁ νεοχειροτονηθεὶς ἱερεὺς, νομίζων, φαίνεται, ὅτι οἱ ἄλλοι ἱερεῖς ἔκαμνον ἐπαίνους εἰς τὸν ἐπίσκοπον καὶ θέλων καὶ αὐτὸς νὰ κάμῃ παρόμοιον, ἀλλ' ἀνώτερον, προσέθεσεν ἀντὶ τοῦ Ἐπισκόπου «τοῦ Μαστροζαχαρία μνησθεῖη Κύριος κλπ.» (ὁ τίτλος τότε τοῦ μαστόρου εἶχε μεγάλην ἀξίαν, μὴ ὑπάρχοντος ἄλλου ἀξιώματος παρὰ τοῖς Χριστιανοῖς). Ὁ ἀτυχὴς

ἐπίσκοπος καὶ τὸ ἐκκλησίασμα ἔμειναν ἐμβρόντητοι!

Ἡ παράδοσις δὲν διέσωσε τὴν περαιτέρω δρᾶσιν τοῦ ἀγραμμάτου ἱερέως. Λέγεται μόνον ὅτι οὗτος ὑπῆρξεν ἐφημέριος εἰς τὸ χωρίον *Κανένε* καὶ ὅτι πιθανώτατα οἱ τελευταῖοι ἱερεῖς τοῦ χωρίου ὑπῆρξαν ἀπόγονοι τούτου.

3. Οἱ Ὀρτάκιδες τοῦ Ἀφεντακάκι. — Ὁ Κρανιὸς καὶ ὁ Πέτρος Πορταράκις. — Ὁ Μπεχλούλης καὶ ὁ Ἀλήκος.

Τοιαύτας ἐπιβουλάς κατὰ τῆς τιμῆς καὶ τῆς θρησκείας δὲν διέπραττε μόνον ὁ Ἀφεντακάκις. Οἱ Ὀρτάκιδες αὐτοῦ, οἱ διευθύνοντες τοὺς διαφόρους Ὀρτάδες (σταθμοὺς) τῶν χωρίων διέπραττον παρόμοια καὶ τραγικώτερα τούτων, ἐξ ὧν θ' ἀναφέρω ἐλάχιστα ἐκ τῶν πολλῶν, χαρακτηριστικὰ τῆς τότε καταστάσεως.

Ὁ Πέτρος Πορταράκις, ὃν συνηντήσαμεν ἀνωτέρω, ἀνὴρ μὲν ἰσχυρός, ἀλλὰ μὴ ἔχων ἔτι συναίσθησιν τῆς δυνάμεώς του, κατεχόμενος ὑπὸ δουλικοῦ φρονήματος, ὑπεχρεώθη νὰ δέχεται ἀνάδοχον τῶν τέκνων του τὸν ὁμοιχώριόν του γενίτσαρον Χουσεῖν Κρανιόν.

Κατὰ τὴν γέννησιν ἐνὸς ἐκ τούτων, ὄντος ἐτοιμοθανάτου, ἐδέησε, διὰ νὰ μὴ ἀποθάνῃ ἀδάπτιστον, ἀπουσιάζοντος μακρὰν τοῦ χωρίου τοῦ εἰρημένου Ὀθωμανοῦ, νὰ καλέσῃ τὴν θυγατέρα τοῦ Βρυώνη, γείτονός του, ν' ἀναδεχθῇ ἐκ τῆς κολυμβήθρας τὸ ἀποθνήσκον βρέφος.

Ἐσπευσε δ' ὁ ἀτυχῆς πατήρ ν' ἀναγγείλῃ τὸ γεγονός εἰς τὸν γενίτσαρον. Οὗτος μὴ πιστεύσας εἰς τὴν διαβεβαίωσιν τούτου ἔρριψεν αὐτὸν χαμαὶ καὶ ἔδειρεν ὑπὸ τοὺς πόδας μέχρις αἵματος, ὥστε νὰ μείνῃ κλινήρης ἐπὶ ὀλοκλήρους ἡμέρας, μὴ δυνάμενος νὰ βῆδισῃ. Ὁ Πορταράκις, ὡς προεῖρηται, ἀνὴρ ῥωμαλέος ἠδύνατο ν' ἀντιστῇ κατὰ τῆς βίας τοῦ γενιτσάρου, ἀλλὰ θὰ ἐχάνετο αὐτὸς καὶ ὀλοκλήρος ἢ οἰκογένειά του. Οὕτως ὁ ῥαγιαῖς εἶχε καταντήσῃ νὰ κύπτῃ τὸν ἀυχένα πρὸ τοῦ πλέον ποταποῦ Τούρκου λέγων «σφάζε με Ἀγᾶ ν' ἀγιάσω»!

Δὲν ἤρκεσε μόνον τοῦτο, ἀλλὰ μόλις ἔφθα-

σεν εἰς τὸ χωρίον ἐζήτησε νὰ φονεύσῃ τὴν βαπτίσασαν τὸ παιδί κόρη, ὡς ἐπεμδᾶσαν εἰς τὰ καθήκοντά του! Ἡ κόρη κρυπτομένη διέφευγε τὸν κίνδυνον, ἐλπίζουσα ὅτι ἐπὶ τέλους θὰ ἐπέιθετο ὁ γενίτσαρος ὅτι ἡ πράξις τῆς δὲν ἦτο ἀξία τιμωρίας.

Δυστυχῶς ὁ αἰμοχαρῆς δὲν μετέβαλε γνώμην καὶ ἐπέμενε νὰ φονεύσῃ αὐτὴν, ἐξακολουθοῦσαν νὰ κρύπτηται. Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τούτων ἐκάλεσεν εἰς γεῦμα ἄλλον ἀπαίσιον γενίτσαρον ἐκ τοῦ γειτονικοῦ χωρίου *Ἐτιᾶς* Μασλοῦμ Μπεχλούλην καλούμενον καὶ συγχρόνως ἐζήτησεν ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς τῆς κόρης νὰ παρουσιάσουν αὐτὴν ἐνώπιόν του. Ἴσως ἤθελε νὰ κάμῃ συνένοχον καὶ τὸν εἰρημένον ὁμοτράπεζόν του.

Φαίνεται ἐν τούτοις ὅτι οἱ συγγενεῖς τῆς κόρης εἶχον ἐπικαλεσθῆ τὴν προστασίαν τοῦ Μπεχλούλη, ὁ ὅποιος καὶ ὑπεσχέθη αὐτὴν· δι' ἧς ἡ κόρη παρουσιάσθη ἀφόδως, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ διώκτης τῆς διετέλει ἐν πλήρει μέθῃ καὶ ὁ ὅποιος μόλις εἶδεν αὐτὴν ἤρξατο ὑβρίζων καὶ ἀπειλῶν, ὅποτε ὁ Μπεχλούλης ἐπεμδᾶς ἔλαβε τὸ μέρος τῆς ἀπειλουμένης κόρης.

Ὁ Κρανιὸς θεωρήσας ἐκυτὸν προσβεβλημένον ἐκ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Μπεχλούλη καὶ τῆς ὑπερασπίσεως τῆς καταδιωκομένης κόρης, ῥωμαῖος οὔσης, προεκάλεσεν αὐτὸν εἰς μονομαχίαν διὰ πυροβόλου ὄπλου.

Ὁ Μπεχλούλης, ἐγκαυχώμενος καὶ αὐτὸς ἐπὶ ἀνδρείᾳ καὶ διατελῶν ἐν κρασοκατανύξει, ἐδέχθη τὴν μονομαχίαν, ἣτις διεξήχθη οὐ μακρὰν τῆς οἰκίας τοῦ Κρανιοῦ. Συνεφωνήθη δὲ νὰ πυροβολήσῃ οὗτος πρῶτος, ὡς προσβεβλημένος, ὑπερ ἐγένετο ἐξ ἐγγυτατῆς ἀποστάσεως, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος. Ἴσως λόγῳ τῆς μέθης, εἰς ἣν διετέλει. Πυροβολήσας εἶτα καὶ ὁ Μπεχλούλης ἐπέτυχεν εἰς τὸ μέτωπον τὸν Κρανιὸν καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ἄπνουν.

Οὕτω ἐσώθη ἡ ἀτυχῆς κόρη ἀπὸ τὸν ἄλλον φοβερὸν γενίτσαρον· ἀλλὰ τίς οἶδε διὰ ποίων καὶ πόσων θυσιῶν! διότι ὁ Μπεχλούλης, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, ἦτο ὁ ἀγριώτερος τῶν κατὰ τὰ μέρη ταῦτα δρώντων γενιτσάρων.

(ἀκολουθεῖ)